

DOPORUČENÍ

DOPORUČENÍ KOMISE (EU) 2018/951

ze dne 22. června 2018

o normách pro orgány pro rovné zacházení

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Z článku 2 Smlouvy o Evropské unii vyplývá, že Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Tyto hodnoty jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se pluralismem, nepřipustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů.
- (2) V článku 8 Smlouvy o fungování Evropské unie je stanoveno, že při všech svých činnostech usiluje Unie o odstranění nerovností a podporuje rovné zacházení pro muže a ženy.
- (3) Článek 21 Listiny základních práv Evropské unie zakazuje jakoukoli diskriminaci z jakýchkoli důvodů, jako je pohlaví, rasa, etnický původ, náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientace. Článek 23 Listiny zakotvuje právo na rovnost žen a mužů ve všech oblastech včetně zaměstnání, práce a odměny za práci. V jejím článku 26 je uznáno a respektováno právo osob se zdravotním postižením na opatření, jejichž cílem je zajistit jejich nezávislost, sociální a profesní začlenění a jejich účast na životě společnosti. V článku 20 Listiny základních práv Evropské unie je mimoto zakotvena rovnost všech před zákonem.
- (4) Podle článku 19 Smlouvy o fungování Evropské unie může Rada zvláštním legislativním postupem a po obdržení souhlasu Evropského parlamentu jednomyslně přijmout vhodná opatření k boji proti diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace, aniž jsou dotčena ostatní ustanovení Smluv a v rámci pravomocí svěřených Unii Smlouvami. Podle čl. 157 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie přijímají Evropský parlament a Rada opatření k uplatnění zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v otázkách práce a zaměstnanosti včetně zásady stejné odměny za stejnou nebo rovnocennou práci.
- (5) Na základě těchto ustanovení byla přijata řada směrnic o zákazu diskriminace v příslušných oblastech.
- (6) Směrnice Rady 2000/43/ES ⁽¹⁾ zakazuje přímou a nepřímou diskriminaci založenou na rase nebo etnickém původu včetně obtěžování. Směrnice se vztahuje na všechny osoby z veřejného i soukromého sektoru včetně veřejných subjektů, pokud jde o a) podmínky přístupu k zaměstnání, samostatně výdělečné činnosti nebo do pracovního poměru včetně kritérií výběru a podmínek nábory, bez ohledu na obor činnosti a na úroveň profesní hierarchie, včetně pracovního postupu; b) přístup ke všem typům a úrovním odborného poradenství, odborného vzdělávání, dalšího odborného vzdělávání a rekvalifikace, včetně získávání praktických zkušeností; c) podmínky zaměstnání a pracovní podmínky včetně podmínek propouštění a odměňování; d) členství a účast v organizaci

⁽¹⁾ Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ (Úř. věst. L 180, 19.7.2000, s. 22).

zaměstnanců nebo zaměstnavatelů nebo v jakékoli organizaci, jejíž členové vykonávají určité povolání, včetně výhod poskytovaných těmito organizacemi; e) sociální ochranu včetně sociálního zabezpečení a zdravotní péče; f) sociální výhody; g) vzdělání a h) přístup ke zboží a službám, které jsou k dispozici veřejnosti, včetně ubytování, a jejich dodávky.

- (7) Směrnice Rady 2000/78/ES ⁽¹⁾ zakazuje přímou či nepřímou diskriminaci včetně obtěžování na základě náboženského vyznání nebo víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace, co se týče zaměstnání, povolání a odborného vzdělávání. Směrnice se vztahuje na všechny osoby ve veřejném i soukromém sektoru, včetně veřejných subjektů, pokud jde o písmena a)–d) uvedená v předchozím bodě odůvodnění.
- (8) Směrnice Rady 2004/113/ES ⁽²⁾ zakazuje přímou i nepřímou diskriminaci na základě pohlaví včetně obtěžování a sexuálního obtěžování v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování.
- (9) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ⁽³⁾ o rovnosti žen a mužů stanoví zákaz přímé i nepřímé diskriminace na základě pohlaví včetně obtěžování a sexuálního obtěžování, pokud jde o přístup k zaměstnání, včetně postupu v zaměstnání, a k odbornému vzdělávání, pracovní podmínky, včetně odměny, a systémy sociálního zabezpečení pracovníků.
- (10) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/41/EU ⁽⁴⁾ zakazuje přímou a nepřímou diskriminaci, včetně obtěžování a sexuálního obtěžování, mezi muži a ženami samostatně výdělečně činnými. Oblast působnosti směrnice se vztahuje na všechny druhy diskriminace, výslovně jsou však zmíněny sociální ochrana a dávky v mateřství.
- (11) Členské státy provedly všechny výše zmíněné směrnice (dále jen „směrnice o rovnosti“) ve vnitrostátním právu. Směrnice o rovnosti s výjimkou směrnice 2000/78/ES stanoví, že členské státy určí jeden nebo několik subjektů pro podporu, analýzu, sledování a prosazování rovného zacházení se všemi osobami bez diskriminace na základě důvodů, na něž se vztahují příslušné směrnice (dále jen „orgány pro rovné zacházení“). Všechny členské státy proto zřídily orgány pro rovné zacházení.
- (12) Toto doporučení se vztahuje na orgány pro rovné zacházení, které byly zřízeny podle výše uvedených směrnic o rovnosti.
- (13) Pokud směrnice o rovnosti stanoví zřízení těchto orgánů pro rovné zacházení, vyžadují, aby členské státy zajistily, že do pravomoci těchto orgánů spadá poskytování nezávislé pomoci obětem, příprava nezávislých studií týkajících se diskriminace, zveřejňování nezávislých zpráv a vydávání doporučení k jakékoli otázce související s touto diskriminací.
- (14) Dne 2. července 2008 přijala Komise mimoto návrh směrnice Rady o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci ⁽⁵⁾. Oblast působnosti návrhu zahrnuje a) sociální ochranu včetně sociálního zabezpečení a zdravotní péče; b) sociální výhody; c) vzdělávání a d) přístup ke zboží a službám, které jsou k dispozici veřejnosti, včetně ubytování, a jejich dodávky. Podle navrhované směrnice mají členské státy povinnost určit jeden nebo několik orgánů pro rovné zacházení rovněž v těchto oblastech, přičemž se může jednat o stejné orgány, jako jsou orgány, které již byly zřízeny podle směrnic o rovnosti. Ačkoliv tento návrh nebyl dosud přijat, členské státy by měly být vybízeny k určení orgánů pro rovné zacházení v těchto oblastech, jelikož zkušenosti ukazují, že určení těchto orgánů posiluje ochranu před diskriminací.

⁽¹⁾ Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 303, 2.12.2000, s. 16).

⁽²⁾ Směrnice Rady 2004/113/ES ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování (Úř. věst. L 373, 21.12.2004, s. 37).

⁽³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 204, 26.7.2006, s. 23).

⁽⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/41/EU ze dne 7. července 2010 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a o zrušení směrnice Rady 86/613/EHS (Úř. věst. L 180, 15.7.2010, s. 1).

⁽⁵⁾ KOM(2008) 426 v konečném znění.

- (15) Směrnice 2006/54/ES a 2010/41/EU rovněž vyžadují, aby členské státy zajistily, že k úkolům orgánů pro rovné zacházení patří výměna dostupných informací s příslušnými evropskými subjekty.
- (16) V řadě členských států zahrnuje mandát orgánů pro rovné zacházení také trestné činy z nenávisti a nenávisné verbální projevy. To má význam zejména pro zajištění účinného provádění rámcového rozhodnutí Rady 2008/913/SVV⁽¹⁾ o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva, které stanoví minimální normy pro kriminalizaci, stíhání a trestání rasistických nenávisných verbálních projevů a trestných činů.
- (17) Kromě povinností týkajících se zřízení orgánů pro rovné zacházení, jež jsou stanoveny ve směrnicích, rozšířila většina členských států mandát těchto orgánů tak, aby jejich působnost zahrnovala obecně diskriminaci z důvodu pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace v oblasti zaměstnání a povolání, přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování, vzdělávání, sociální ochrany a sociálních výhod, a jejich mandát tudíž pokrývá oblast působnosti směrnice 2000/78/ES, jakož i jiné oblasti.
- (18) Znění směrnic o rovnosti ponechává členským státům široký prostor pro uvážení, pokud jde o strukturu a fungování orgánů pro rovné zacházení. To má za následek značné rozdíly mezi orgány pro rovné zacházení zřízenými v jednotlivých členských státech, pokud jde o jejich mandát, pravomoci, struktury, zdroje a provozní fungování. Důsledkem je někdy neuspokojivý přístup občanů k ochraně, přičemž tato ochrana se mezi jednotlivými členskými státy liší⁽²⁾.
- (19) Některé členské státy založily více než jeden orgán pro rovné zacházení, což vyžaduje vytvoření jednoznačných mechanismů pro jejich koordinaci a spolupráci.
- (20) V některých členských státech došlo u existujících orgánů pro rovné zacházení k rozšíření jejich mandátu na nejrozličnější oblasti, aniž by se odpovídajícím způsobem zvýšily jejich zdroje. Řada orgánů pro rovné zacházení se potýká se značným snížením rozpočtů, což může mít za následek oslabení jejich schopností plnit stanovené úkoly⁽³⁾.
- (21) Ve studiích bylo poukázáno na případy nedostatečné nezávislosti a efektivnosti orgánů pro rovné zacházení, například kvůli vnějším tlakům či neodpovídajícímu personálnímu obsazení⁽⁴⁾.
- (22) V praxi může být nezávislost nepříznivě ovlivněna zejména tehdy, je-li orgán pro rovné zacházení zřízen v rámci ministerstva, které přijímá pokyny přímo od vlády.
- (23) Orgány pro rovné zacházení by se neměly nepřiměřeně soustředit na určité úkoly na úkor jiných⁽⁵⁾.
- (24) K poskytnutí pomoci diskriminovaným skupinám nebo jednotlivcům při využívání jejich práv by orgány pro rovné zacházení měly také zvyšovat informovanost široké veřejnosti o jejich existenci, o platných pravidlech proti diskriminaci a o způsobech zjednání nápravy. Za tímto účelem by měli mít všichni snadný přístup k orgánům pro rovné zacházení, a to fyzicky i on-line. Podávání stížností by mělo být usnadněno rovněž zachováváním důvěrnosti a jednoduchými postupy, které jsou bezplatné.
- (25) Zdá se, že na pomoc při zajišťování řádného a stejného fungování orgánů pro rovné zacházení v celé Unii je vhodné doporučit členským státům normy pro orgány pro rovné zacházení.

⁽¹⁾ Rámcové rozhodnutí Rady 2008/913/SVV ze dne 28. listopadu 2008 o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva (Úř. věst. L 328, 6.12.2008, s. 55).

⁽²⁾ Viz mimo jiné Human European Consultancy v partnerství s Ludwig Boltzmann Institute of Human Rights, říjen 2010, *Study on Equality Bodies set up under Directives 2000/43/EC, 2004/113/EC, and 2006/54/EC*, s. 177, a evropská síť vnitrostátních orgánů pro rovné zacházení, říjen 2012, *Equality Bodies. Current Challenges*.

⁽³⁾ Human European Consultancy, citováno výše, s. 78, 125, 142, a evropská síť vnitrostátních orgánů pro rovné zacházení, citováno výše, s. 8 a 17. Viz rovněž evropská síť vnitrostátních orgánů pro rovné zacházení, *Strategic Role of Equality Bodies*, 2009, s. 43–44 a 52.

⁽⁴⁾ Human European Consultancy, citováno výše, s. 70–145, a evropská síť vnitrostátních orgánů pro rovné zacházení, citováno výše, s. 8 a 13–20.

⁽⁵⁾ Evropská komise, 2006, *Catalysts for Change? Equality bodies according to Directive 2000/43/EC – existence, independence and effectiveness*, s. 57.

- (26) Potřeba norem pro orgány pro rovné zacházení byla dále vyzdvížena ve společné zprávě o uplatňování směrnic 2000/43/ES a 2000/78/ES z roku 2014 ⁽¹⁾, ve zprávě o používání směrnice 2004/113/ES z roku 2015 ⁽²⁾, jakož i v hodnotící zprávě o uplatňování doporučení o posílení zásady rovného odměňování prostřednictvím transparentnosti z roku 2014 a akčním plánu EU na období 2017–2019 nazvaném „Boj proti rozdílu v odměňování žen a mužů“ ⁽³⁾. Evropský parlament mimoto normy pro orgány pro rovné zacházení požadoval ve svém usnesení z roku 2015 ⁽⁴⁾.
- (27) Normy pro orgány pro rovné zacházení a instituce působící v oblasti lidských práv již přijala Organizace spojených národů ⁽⁵⁾, evropská síť vnitrostátních orgánů pro rovné zacházení ⁽⁶⁾ a Rada Evropy ⁽⁷⁾.
- (28) Toto doporučení je určeno členskými státy. Má přispět k odstranění rozdílů v normách mezi orgány pro rovné zacházení v Evropě.
- (29) Doporučení stanoví normy týkající se mandátu, nezávislosti, efektivnosti, přístupnosti a koordinace orgánů pro rovné zacházení a přístupu k těmto orgánům, aby bylo zajištěno, že mohou účinně plnit své funkce.
- (30) Toto doporučení vychází ze závazku Komise podporovat členské státy a pomáhat jim při zlepšování jejich kapacit nezbytných k prosazování práva EU a poskytování prostředků nápravy k zajištění toho, že diskriminované osoby a skupiny, které právo Unie chrání, mohou plně požívat svých práv, v souladu se sdělením „Právo EU: lepší výsledky díky lepšímu uplatňování“ ⁽⁸⁾. Nezávislé orgány pro rovné zacházení hrají zásadní úlohu při účinném provádění právních předpisů Unie a jejich komplexním a jednotným prosazování. Orgány pro rovné zacházení představují rovněž cenné instituce pro udržitelný rozvoj rovných a inkluzivních demokratických společností.
- (31) V oblastech spadajících do pravomoci Unie by normy pro orgány pro rovné zacházení měly splňovat také požadavky na přístupnost zakotvené v Úmluvě Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením. Tato úmluva byla jménem Evropského společenství schválena rozhodnutím Rady 2010/48/ES ⁽⁹⁾, a je tudíž nedílnou součástí právního řádu EU a má přednost před sekundárním právem EU.
- (32) Směrnice 2000/43/ES, 2000/78/ES, 2004/113/ES a 2006/54/ES obsahují povinnost členských států sdělit veškeré dostupné informace týkající se jejich uplatňování, aby mohla Komise vypracovat zprávu, která hodnotí opatření, jež členské státy přijaly podle příslušných směrnic. Sdělení mají být poskytována v určitých předem stanovených intervalech ⁽¹⁰⁾, aby mohla Komise přijmout a zveřejnit zprávu. V tomto sdělení by měly být zahrnuty také informace o zajištění souladu s tímto doporučením ze strany členských států, aby bylo možno posoudit jeho dopad.

⁽¹⁾ Společná zpráva o uplatňování směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ („směrnice o rasové rovnosti“), a směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání („směrnice o rovnosti v zaměstnání“), COM(2014) 2 final.

⁽²⁾ Zpráva o používání směrnice Rady 2004/113/ES ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování, COM(2015) 190 final. Tato potřeba byla zmíněna rovněž v přezkumu rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů v polovině období, COM(2017) 458 final; ve zprávě Agentury pro základní práva o základních právech z května 2017; ve zprávě o uplatňování doporučení Komise o posílení zásady rovného odměňování mužů a žen prostřednictvím transparentnosti, COM(2017) 671 final.

⁽³⁾ Zpráva o uplatňování doporučení Komise o posílení zásady rovného odměňování mužů a žen prostřednictvím transparentnosti, citováno výše; akční plán EU na období 2017–2019 – Boj proti rozdílu v odměňování žen a mužů, COM(2017) 678 final.

⁽⁴⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 8. října 2015 o uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání (2014/2160(INI)).

⁽⁵⁾ Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva, zásady Valného shromáždění OSN týkající se postavení vnitrostátních institucí (Pařížské zásady), rezoluce č. 48/134, 20. prosince 1993, a obecné připomínky k výkladu a uplatňování těchto zásad vydané Mezinárodním koordinačním výborem národních institucí pro podporu a ochranu lidských práv ve znění ze dne 21. února 2018.

⁽⁶⁾ Evropská síť vnitrostátních orgánů pro rovné zacházení, 2016, *Developing Standards for Equality Bodies. An Equinet Working Paper*.

⁽⁷⁾ Evropská komise proti rasismu a nesnášenlivosti (ECRI), revidované Všeobecné politické doporučení č. 2 o orgánech pro rovné zacházení k boji proti rasismu a nesnášenlivosti na vnitrostátní úrovni (*Equality Bodies to combat racism and intolerance at national level*), CRI(2018) 06, přijaté dne 7. prosince 2017.

⁽⁸⁾ C(2016) 8600.

⁽⁹⁾ Rozhodnutí Rady 2010/48/ES ze dne 26. listopadu 2009 o uzavření Úmluvy Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením Evropským společenstvím (Úř. věst. L 23, 27.1.2010, s. 35).

⁽¹⁰⁾ Každé čtyři roky podle směrnice 2006/54/ES a každých pět let podle směrnic 2000/43/ES, 2000/78/ES a 2004/113/EHS.

- (33) Na úrovni Unie nejsou tímto doporučením dotčeny zásady vnitrostátního procesního práva a právní tradice členských států. Toto doporučení neznamená rozšíření pravomocí Unie stanovených ve Smlouvách a v sekundárním právu EU,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

KAPITOLA I

ÚČEL A PŘEDMĚT

- 1) Účelem tohoto doporučení je stanovit opatření, která mohou členské státy přijmout, aby pomohly zvýšit nezávislost a efektivnost orgánů pro rovné zacházení, zejména co se týká jejich schopnosti zajistit, aby diskriminované osoby a skupiny mohly plně požívat svých práv.
- 2) Všechny členské státy by měly zajistit, aby jejich orgány pro rovné zacházení mohly plnit své funkce stanovené ve směrnici 2000/43/ES, 2004/113/ES, 2006/54/ES a 2010/41/EU nezávisle a efektivně.

KAPITOLA II

DOPORUČENÁ OPATŘENÍ

1.1. Mandát orgánů pro rovné zacházení

1.1.1. Důvody a působnost zahrnuté v mandátu orgánů pro rovné zacházení

- 1) Kromě svých povinností podle směrnice 2000/43/ES, 2004/113/ES, 2006/54/ES a 2010/41/EU, které se týkají určení subjektů pověřených podporou rovného zacházení (dále jen „orgány pro rovné zacházení“), by měly všechny členské státy uvážit určení orgánu pro rovné zacházení, který se zabývá diskriminací z důvodu náboženského vyznání nebo víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace v oblasti působnosti směrnice 2000/78/ES.
- 2) Členské státy by měly uvážit rozšíření mandátu orgánů pro rovné zacházení tak, aby pro všechny zakázané důvody diskriminace zahrnovaly oblasti zaměstnání a povolání, přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování, vzdělávání, sociální ochrany a sociálních výhod, včetně nenávislných verbálních projevů souvisejících s těmito důvody v dotyčných oblastech.
- 3) Jak v případě orgánů s jedním mandátem, tak i v případě orgánů pro rovné zacházení, které mají několik mandátů a/nebo které se zabývají několika důvody, by měla vnitřní struktura zajistit zaměření na každou část mandátu a na každý důvod. To by mělo být úměrné dopadu souvisejícího důvodu diskriminace a zdroje by měly být rozvrženy odpovídajícím způsobem.

1.1.2. Funkce zahrnuté v mandátu orgánů pro rovné zacházení

Nezávislá pomoc

- 1) Členské státy by měly vzít v úvahu tyto aspekty poskytování nezávislé pomoci obětem: přijímání a vyřizování individuálních nebo kolektivních stížností; poskytování právního poradenství obětem, a to i při řešení jejich stížností; zapojení do činností v oblasti mediace a smířčího řízení; zastupování stěžovatelů u soudů a v případě potřeby vystupování ve funkci *amicus curiae* nebo znalce.
- 2) Členské státy by měly vzít v úvahu rovněž skutečnost, že nezávislá pomoc obětem může zahrnovat možnost orgánů pro rovné zacházení účastnit se soudních sporů nebo být při nich nápomocny v zájmu řešení strukturální a systematické diskriminace v případech, které vzhledem k jejich četnosti, závažnosti nebo potřebě právního vyjasnění vybraly samotné orgány. Tyto soudní spory mohou být vedeny vlastním jménem orgánu, nebo jménem obětí či organizací, které oběti zastupují, v souladu s vnitrostátním procesním právem.

- 3) Členské státy by měly zohlednit rovněž skutečnost, že pomoc obětem může zahrnovat vydávání doporučení nebo právně závazných rozhodnutí v individuálních či společných případech diskriminace, je-li to přípustné podle vnitrostátního práva, jakož i přijímání následných opatření k zajištění jejich provedení.
- 4) Členské státy by měly orgánům pro rovné zacházení umožnit shromažďování příslušných důkazů a informací v souladu s vnitrostátním právem.
- 5) Mají-li orgány pro rovné zacházení právní způsobilost vydávat závazná rozhodnutí, měly by jim členské státy přiznat také způsobilost k ukládání náležitých, účinných a přiměřených sankcí.
- 6) Výkon pravomocí svěřených orgánům pro rovné zacházení by měl podléhat vhodným zárukám, případně včetně práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces. Ve vnitrostátních právních předpisech by mělo být výslovně stanoveno zejména právo na podání opravného prostředku proti závazným rozhodnutím orgánů pro rovné zacházení u soudů, mají-li tyto orgány podle vnitrostátního práva pravomoc přijímat takováto rozhodnutí.

Nezávislé průzkumy

- 7) Členské státy by měly orgánům pro rovné zacházení umožnit pravidelné provádění nezávislých průzkumů. Rozsah a forma průzkumů by měly zajišťovat shromáždění dostatečného množství spolehlivých kvantitativních a kvalitativních údajů o diskriminaci, aby bylo možno provést analýzu, která je nezbytná k vyvození závěrů založených na důkazech ohledně toho, v čem spočívají hlavní problémy a jak je řešit.

Nezávislé zprávy

- 8) Členské státy by měly orgánům pro rovné zacházení umožnit, aby pravidelně zveřejňovaly nezávislé zprávy a předkládaly je příslušným veřejným institucím, případně včetně příslušných vnitrostátních nebo regionálních vlád a parlamentů. Jejich rozsah by měl být dostatečně široký, aby bylo u každého z dotčených důvodů možné celkové posouzení situace v oblasti diskriminace v daném členském státě.
- 9) Za účelem získání nezávislých, vysoce kvalitních zpráv by členské státy měly orgánům pro rovné zacházení umožnit provádění nezávislého výzkumu. To by mohlo zahrnovat shromažďování údajů zejména o počtu stížností týkajících se jednotlivých důvodů diskriminace, délce správního řízení od podání stížnosti do uzavření případu, výsledku správního řízení a počtu, délce a výsledku soudních řízení, jichž se orgány pro rovné zacházení zúčastnily.

Doporučení orgánů pro rovné zacházení

- 10) Členské státy by měly zajistit, aby jejich orgány veřejné moci zohledňovaly v možném rozsahu doporučení orgánů pro rovné zacházení týkající se právních předpisů, politiky, postupu, programů a praxe. Mělo by být zajištěno, že orgány veřejné moci informují orgány pro rovné zacházení o tom, jak byla doporučení zohledněna, a že tyto informace zveřejňují.

Prosazování rovnosti

- 11) Na podporu rovnosti a rozmanitosti by členské státy měly orgánům pro rovné zacházení umožnit, aby přispívaly k předcházení diskriminaci, a to zejména poskytováním odborné přípravy, informací, poradenství, pokynů a podpory nositelům povinností podle směrnic o rovnosti, institucím a jednotlivcům a zvyšováním informovanosti široké veřejnosti o existenci orgánů i o obsahu stávajících pravidel proti diskriminaci a o možnostech zjednání nápravy.
- 12) Za tímž účelem by členské státy měly orgánům pro rovné zacházení také umožnit, aby se zapojily do veřejné diskuse, vedly pravidelný dialog s orgány veřejné moci, komunikovaly s diskriminovanými skupinami a zúčastněnými stranami a prosazovaly osvědčené postupy a pozitivní opatření.

1.2. Nezávislost a efektivnost

1.2.1. Nezávislost

- 1) Aby byla zaručena nezávislost orgánů pro rovné zacházení při plnění jejich úkolů, měly by členské státy uvážit takové prvky, jako je organizace těchto orgánů, jejich místo v celkové správní struktuře, přidělení rozpočtu, jejich postupy pro řízení zdrojů se zvláštním zaměřením na postupy jmenování a odvolávání zaměstnanců včetně osob, které zastávají vedoucí funkce. Tímto aspektem by neměly být dotčeny zvláštní vnitrostátní organizační struktury členských států.
- 2) Členské státy by měly zajistit, aby se zaměstnanci orgánů pro rovné zacházení, včetně osob zastávajících vedoucí funkce a členů správní rady, nemohli podílet na opatřeních, jež nejsou slučitelná s jejich povinnostmi, a aby během svého funkčního období nevykonávali žádnou kolidující činnost bez ohledu na to, zda je výdělečná, či nikoli.

1.2.2. Zdroje

- 1) Členské státy by měly zajistit, aby měl každý orgán pro rovné zacházení k dispozici lidské, technické a finanční zdroje, prostory a infrastrukturu potřebnou pro účinné plnění svých úkolů a výkon svých pravomocí. Přidělené zdroje by měly odpovídat pravomocem a úkolům, které byly orgánům pro rovné zacházení svěřeny. Zdroje lze považovat za dostatečné pouze tehdy, pokud orgánům pro rovné zacházení umožňují plnit účinně všechny jejich funkce v oblasti rovnosti, v přiměřeném čase a ve lhůtách stanovených ve vnitrostátním právu.
- 2) Členské státy by měly zajistit, aby byl počet zaměstnanců a jejich kvalifikace dostatečné, pokud jde o dovednosti, znalosti a zkušenosti, aby mohli náležitě a účinně plnit všechny funkce orgánů pro rovné zacházení.
- 3) Členské státy by měly orgánům pro rovné zacházení umožnit, aby účinně sledovaly provádění jejich vlastních rozhodnutí i rozhodnutí institucí, rozhodčích orgánů a soudů v souvislosti s případy diskriminace. Za tímto účelem by měly být orgány pro rovné zacházení o těchto rozhodnutích a o opatření přijatých k jejich provedení neprodleně informovány.

1.2.3. Podávání stížností, přístup a dostupnost

- 1) Členské státy by měly zajistit, aby bylo možné podávat orgánům pro rovné zacházení stížnosti ústně, písemně a on-line, v jazyce, který si stěžovatel zvolí a který se v členském státě, v němž se orgán pro rovné zacházení nachází, běžně používá.
- 2) Členské státy by měly zajistit, aby byl postup pro podávání stížností orgánům pro rovné zacházení jednoduchý a bezplatný.
- 3) Členské státy by měly orgánům pro rovné zacházení uložit povinnost zajistit svědkům a oznamovatelům a pokud možno i stěžovatelům ve věcech týkajících se diskriminace důvěrnost.
- 4) Členské státy by měly zajistit, aby měly všechny osoby snadný přístup do fyzických prostor orgánů pro rovné zacházení, k jejich informacím a sdělením, včetně informačních technologií, a ke službám a produktům, jako jsou dokumenty a audiovizuální materiály, nebo na jejich zasedání a akce, které jsou otevřené pro veřejnost nebo určené veřejnosti. Měly by být přístupné zejména pro osoby se zdravotním postižením, jimž by mělo být poskytnuto přiměřené uspořádání, jak je vymezeno v Úmluvě Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením, aby bylo zajištěno, že osoby se zdravotním postižením mají přístup k orgánům pro rovné zacházení na stejném základě s ostatními.
- 5) Je-li to nezbytné z geografických či jiných důvodů, měly by členské státy uvážit možnost, aby si orgány pro rovné zacházení zřídily místní a/nebo regionální kanceláře orgánů pro rovné zacházení nebo místní a/nebo regionální osvětové iniciativy za účelem pravidelné dočasné přítomnosti.
- 6) Členské státy by měly orgánům pro rovné zacházení poskytnout dostatečný rozpočet a zdroje, aby mohly účinně provádět osvětu, která je zaměřena na informování široké veřejnosti o jejich existenci a o možnosti podávat na diskriminaci stížnosti.

1.3. Koordinace a spolupráce

- 1) Existuje-li v témže členském státě několik orgánů pro rovné zacházení, měly by jim členské státy umožnit zavedení pravidelné a účinné koordinace, aby bylo zajištěno jednotné uplatňování zásad nediskriminace. Orgány pro rovné zacházení by se neměly nepřiměřeně soustředit na některé úkoly na úkor těch ostatních. Jsou-li prováděny osvětové činnosti, měly by být do nich v možném rozsahu zapojeny ostatní příslušné orgány, aby byla plně informována široká veřejnost.
- 2) Členské státy by měly orgánům pro rovné zacházení umožnit, aby se zapojily do dialogu a účinné spolupráce s příslušnými vnitrostátními orgány a subjekty v témže členském státě. To znamená rovněž zajištění toho, aby byly orgány pro rovné zacházení včas a transparentně konzultovány ohledně politiky a legislativních návrhů a vývoje v souvislosti se záležitostmi, na něž se vztahuje jejich mandát.
- 3) Členské státy by měly orgánům pro rovné zacházení poskytnout kapacity pro spolupráci s ostatními orgány pro rovné zacházení a jinými organizacemi na evropské a mezinárodní úrovni, včetně prostřednictvím společných průzkumů.
- 4) Členské státy by měly orgánům pro rovné zacházení umožnit, aby spolupracovaly s příslušnými subjekty. To zahrnuje vnitrostátní rámce určené podle čl. 33 odst. 2 Úmluvy Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením, národní kontaktní místa pro Romy, organizace občanské společnosti a řídicí orgány evropských strukturálních a investičních fondů k zajištění toho, že finanční prostředky nejsou přiděleny na projekty, které porušují zákaz diskriminace.

KAPITOLA III

SDĚLENÍ ČLENSKÝCH STÁTŮ

Členské státy se vyzývají, aby ve svých sděleních o uplatňování směrnic 2000/43/ES, 2000/78/ES, 2004/113/ES a 2006/54/ES uvedly informace o zohlednění tohoto doporučení.

V Bruselu dne 22. června 2018.

Za Komisi
Věra JOUROVÁ
členka Komise